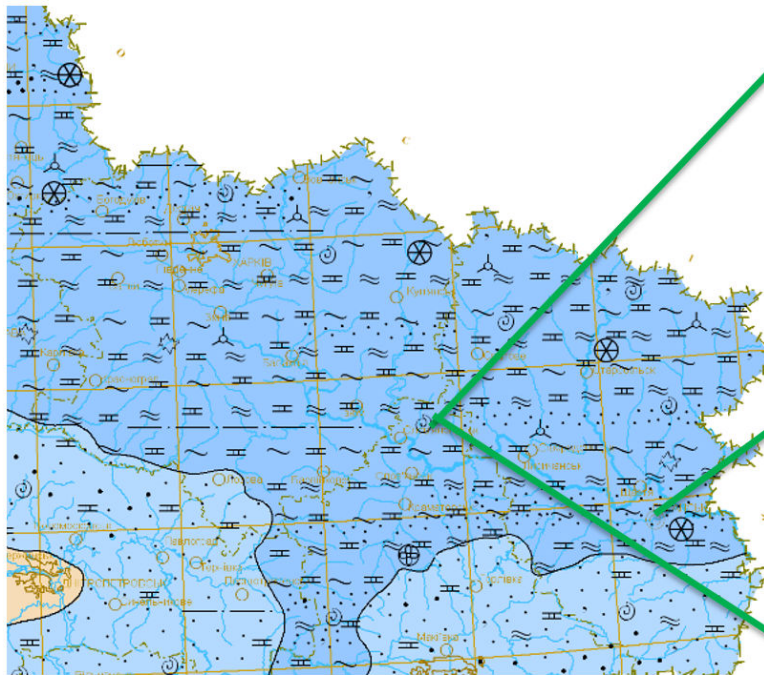

Діаграми відсоткового вмісту родів форамініфер у комплексах в першій і другій половині ранньомаастрихтського та пізньомаастрихтського часів з відкладів Північної окраїни Донбасу (відслонення біля с. Шандриголове (Донецька обл.) і відслонення Кам'яний брід (околиці м. Луганськ) та відслонення с. Шандриголове (Донецька обл.))

Фрагмент палеогеографічної карти Північної окраїни Донбасу маастрихтського віку (Веліканов В.Я., Возгрін Б.Ф. та ін. Палеогеографічна карта України. Масштаб 1:2 500 000. УКРДГРІ, 2009. Додаток 31).

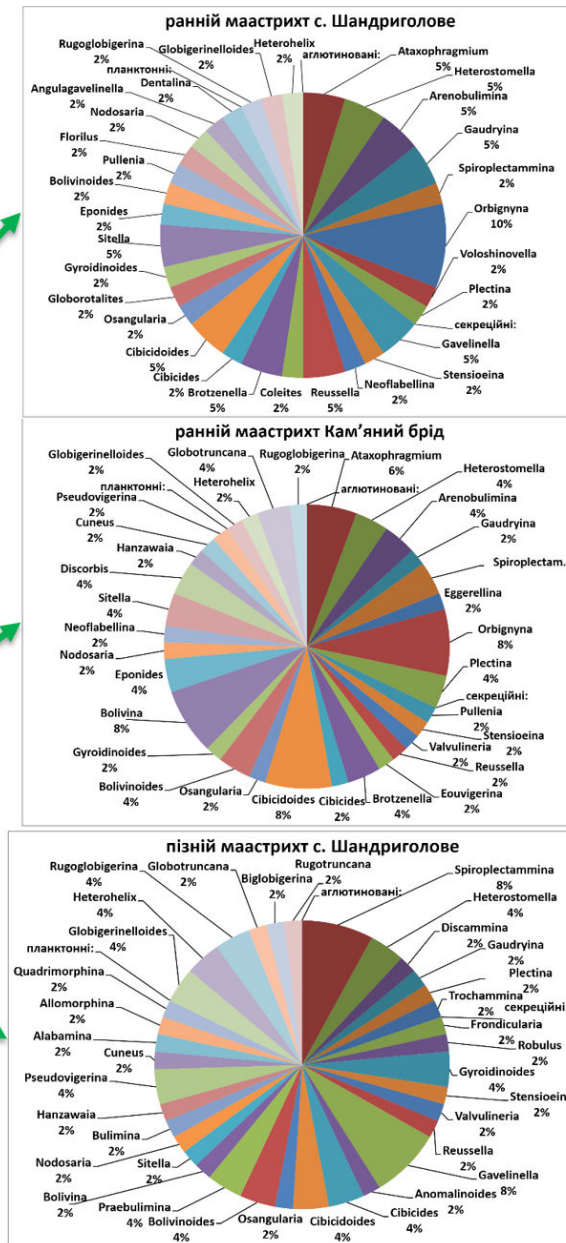

Рис. 6.8. Маастрихтський вік

Умовні позначення

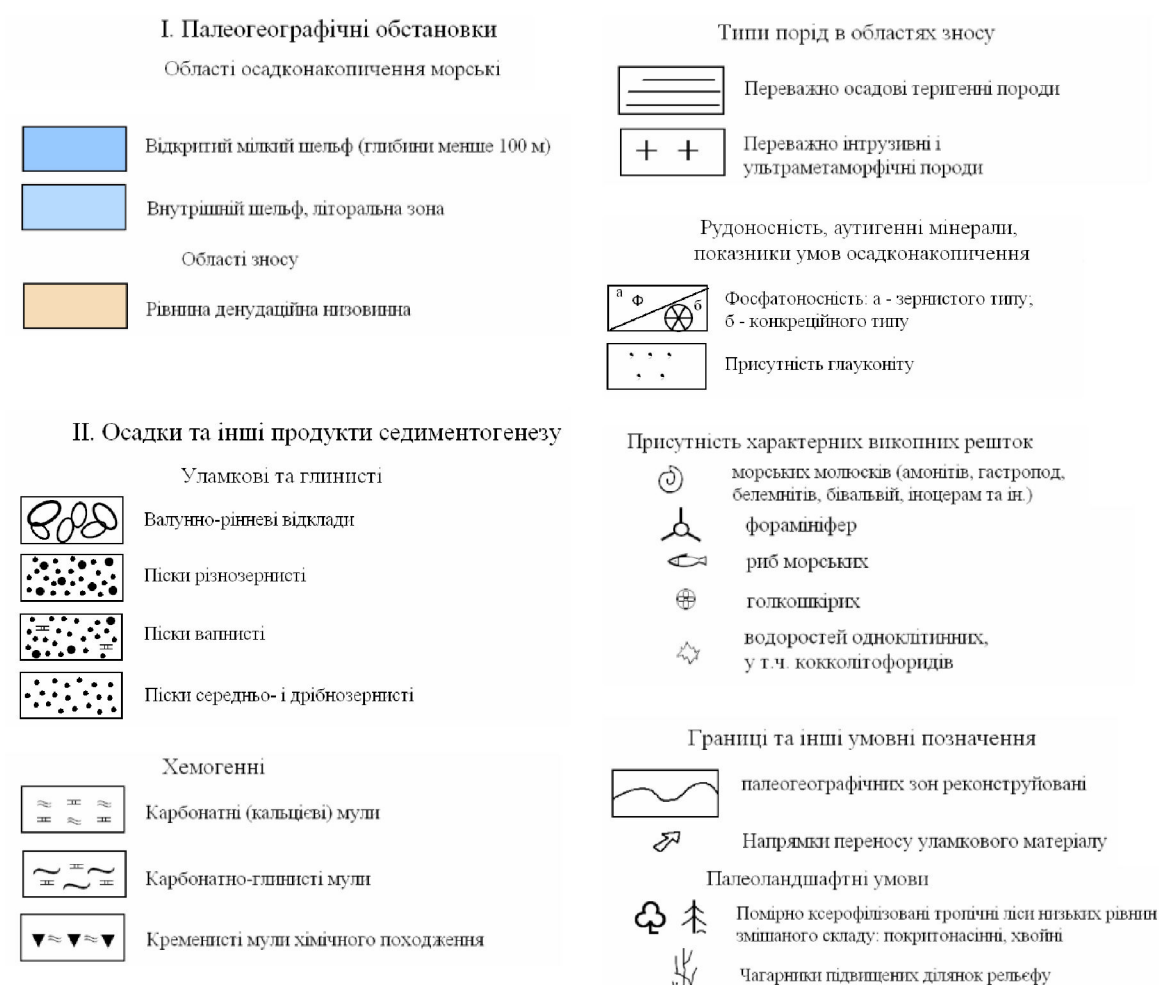

Рис. 6.9. Умовні позначення до фрагментів палеогеографічних карт пізньокрейдового часу Північної окраїни Донбасу

Додаток Е.

Стратиграфічне поширення форамініфер у верхньокрейдових відкладах Північної окраїни Донбасу

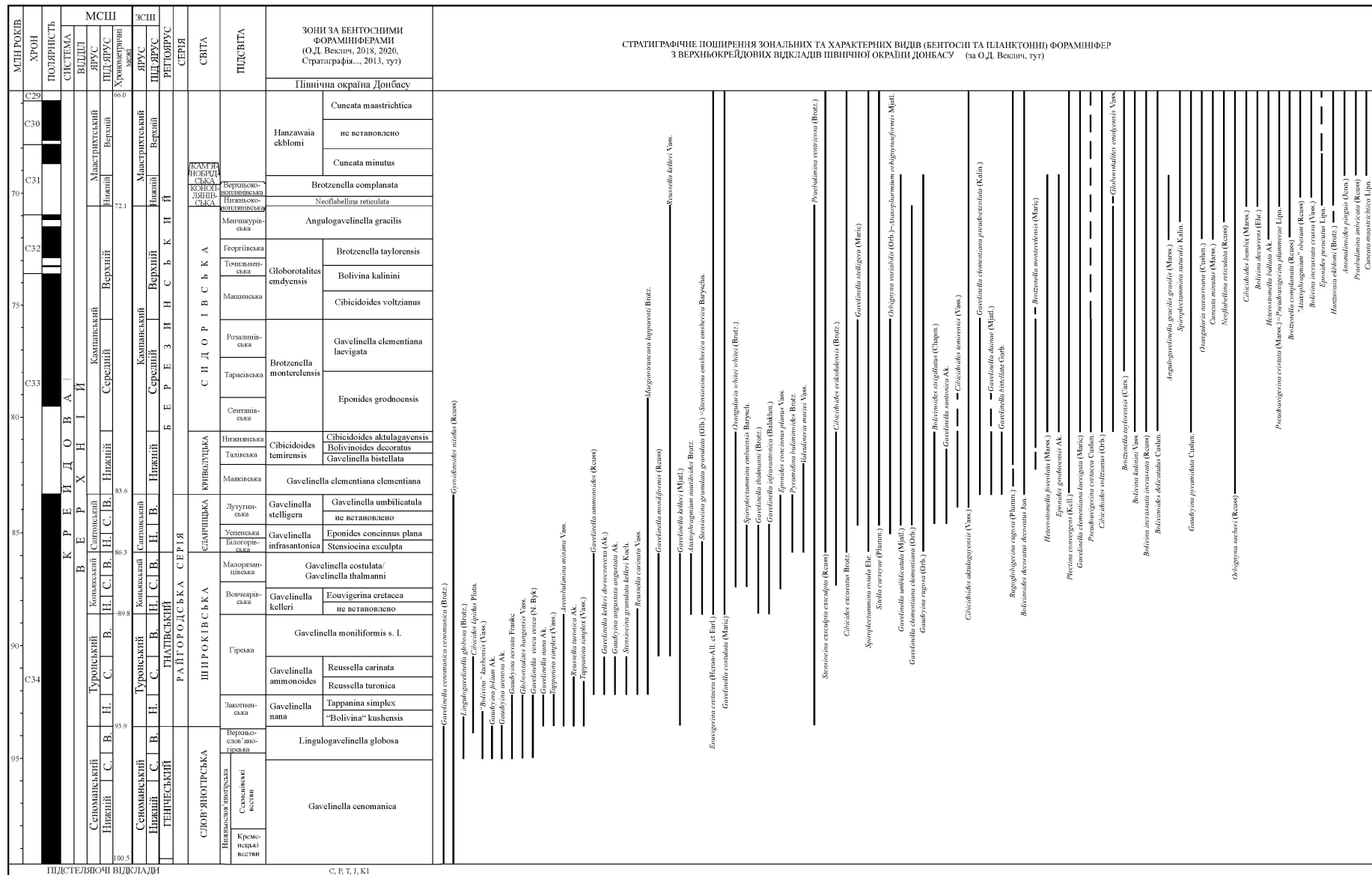

Рис.4.3. Таблиця стратиграфічного поширення зональних і характерних видів форамініфер з верхньокрейдових відкладів Північної окраїни Донбасу за О.Д. Веклич тут (файл Рис 4 3.pdf)

Додаток Є.

Монографічний опис форамініфер

Царство Protozoa Goldfuss, 1818

Тип Sarcodina Dujardin, 1838

Класс Foraminifera Orbigny, 1826

Підклас Allogromiata Furssenko, 1958

Порядок Foraminiferida Eichwald, 1830

Ряд **AMMODISCIDA** Fursenko, 1958

Підряд **TEXTULARIINA** Delage and Herouard, 1896

Надродина **SPIROPLECTAMMINACEA** Cushman, 1927

Родина **SPIROPLECTAMMINIDAE** Cushman, 1927

Підродина **SPIROPLECTAMMININAE** Cushman, 1927

Рід **Spiroplectammina** Cushman, 1927

Типовий вид *Textularia agglutinans* Orbigny, 1840 var. *biformis* Parker and Jones,
1865

Spiroplectammina baudouiniana (Orbigny), 1840

Табл. 4, ф. 16а, б

1840. *Textularia baudouiniana* Orbigny, с. 46, т. 4, ф. 29, 30.
1928. *Textularia baudouiniana* Franke, с. 135, т. 12, ф. 12а, б.
1932. *Spiroplectammina baudouiniana* Cushman, с. 87, т. 2, ф. 1а, б.
1937. *Textularia baudouiniana* Калинин, с. 13, т. 1, ф. 1, 2.
1946. *Spiroplectammina baudouiniana* Cushman, с. 27, т. 5, ф. 12.
1946. *Textularia baudouiniana* Келлер, с. 91, т. 1, ф. 12.
1961. *Spiroplectammina baudouiniana* Акимец, с. 74, т. 1, ф. 8а, б, 9.
1979. *Textularia baudouiniana* Orbigny, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 88, т. 26, ф. 1а, б.
1991. *Spiroplectammina baudouiniana* (Orb.), (Практическое...), с. 183, т. 83, ф. 6.

Голотип походить з верхньосенонської білої крейди Парижського басейну. Оригінал – с. Маяки, Донецька обл.; крейда біла, писальна, дзвінка, нижній кампан. Зберігається в колекції ІГН НАНУ за № В-1. В одному зразку 1-3 екземплярів.

Опис. Черепашка клиноподібна, у поперечному перетині ромбовидна, на початку мікросферичних форм – загострена, у мегасферичних – широкоокругла. Товщина і ширина черепашки поступово зростають до устьового кінця, а також зростає товщина від периферії до серединної лінії. Приустьова частина має

найбільшу товщину і ширину. У початковій частині черепашка спіральна, з ростом набуває дворядності. Спіральна частина може бути порівняно невеликою і досить крупною (відповідно у мікросферичних і мегасферичних форм), складається з шароподібної початкової камери і 3-4 дугоподібно вигнутих камер, які утворюють половину обороту спіралі. Дворядний відділ – 6-7 низьких, плоских, злегка нахилених камер у кожному ряду. Септальні шви слабо вдавлені, злегка нахилені. Паралельно їм проходять виступаючі потовщення у вигляді валиків, які скидаються на опуклі шви. В нижній частині черепашки камери і шви мало помітні. Периферичний край загострений і зазубрений злегка. Устя щілиноподібне, біля основи злегка опуклої і косозрізаної до периферичного краю септальної поверхні останньої камери. Стінка черепашки відносно рівна, оскільки складається з щільно зцементованих фрагментів спікул губок, деякі екземпляри можуть бути з тонкопіщанистою гладкою стінкою.

Розміри (мм): довжина – 0,64, ширина – 0,40.

Мінливість. У молодих особин кількість камер у дворядному відділі – 3-4. Морфологічні ознаки, крім різниці у розмірах, аналогічні у дорослих і молодих особин. Розмір досліджуваних форм невеликий. Характер стінки є мінливою ознакою – від фрагментів спікул губок до тонкопіщанистої, також за рахунок включення окремих крупних кварцевих піщинок стінка іноді буває злегка шорстка.

Порівняння. Представники описаного виду виявляють велику подібність до білоруських форм В.С. Акимець, які тотожні всім наведеним в синоніміці. На думку В.С. Акимець вид *Spiroplectammina baudouiniana* (Orb.) є найбільш близьким до виду *Spiroplectammina lingua* Akim. (Акимець, 1961). За нею характер спіральної частини і розміри черепашки є суттєвими відмінностями між ними.

Поширення. Зустрінутий в Північній окраїні Донбасу з верхів нижнього кампану до маастрихту включно. Середній кампан (раніше нижня частина верхнього кампану) – маастрихт ДДЗ, Волино-Подільської плити, середній кампан (раніше нижня частина верхнього кампану) – нижній маастрихт Конксько-Ялинської і Причорноморської западин, верхній сенон Українських Карпат. Зустрінутий в середньому кампані (раніше нижній частині верхнього кампану) Західного

Казахстану. Маастрихт Мангишлаку, Західно-Сибірської низовини, кампан-маастрихт Білорусі, кампан, дат Кавказу, нижній маастрихт Ембенської області. Вехрній сенон Західної Європи і Північної Америки.

Ряд **ATAXOPHRAGMIDA** Fursenko, 1958

Надродина **VERNEUILINACEA** Cushman, 1911

Родина **VERNEUILINIDAE** Cushman, 1927

Підродина **VERNEUILININAE** Cushman, 1927

Рід **Verneuilina** Orbigny, 1840

Типовий вид – *Verneuilina tricarinata* Orbigny, 1840

Verneuilina muensteri Reuss, 1854

Табл. Б. 1, ф. 9

1845. *Textularia triquerta* Reuss, с. 39, т. 13, ф. 77.

1854. *Verneuilina muensteri* Reuss, с. 71, т. 26, ф. 5.

1937. *Verneuilina muensteri* Reuss, Cushman, с. 9, т. I, ф. 9–13.

1961. *Verneuilina muensteri* Reuss, Акимец, с. 82, т. 2, ф. 5а, б.

1961. *Verneuilina muensteri* Reuss, Василенко, с. 15, т. 1, ф. 8а–в.

1978. *Verneuilina muensteri* Reuss, Розумейко, с. 62, т. 1, ф. 4а, б.

1979. *Verneuilina muensteri* Reuss, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 89, т. 27, ф. 3а, б.

1991. *Verneuilina muensteri* Reuss, (Практическое...), с. 168, т. 76, ф. 14.

Голотип походить з верхньокрейдових відкладів колишньої Чехословатчини. Оригінал зберігається за № В-2 в колекції ІГН НАН України – Березівський кар'єр, м. Лисичанськ, Луганська обл.; крейда біла, середній-верхній турон. В одному зразку від 3-5 екземплярів.

Опис. Черепашка пірамідальна, подовжена, тригранна, загострена до низу, яка значно розширюється до устьового кінця останніх камер. В поперечному зрізі вона правильно трикутна, кути гострі, всі три грані плоскі, слабо увігнуті посередині, загострені виступаючі ребра слабо кілюваті та зазубрені. Початкова камера шароподібна, велика; остання камера слабо опукла згори. В кожному ряді від 6 до 9 виразних, слабо нахилених, плоских або злегка увігнутих камер, у молодих особин їх кількість менша. Септальні шви чіткі, кайомчасті, опуклі, злегка вигнуті. Устя високе, півкругле або петлеподібне, з вузькою губою. Стінка дрібнопіщаниста, шорстка, вапнисті зерна на швах більш крупні, ніж інші.

Розміри (мм): довжина – 0,42, ширина – 0,37.

Мінливість. Відмінності у особин можуть відмічатися у розмірі черепашки, в характері швів і опуклості останньої камери. Спостерігається мінливість між дорослими і молодими особинами, яка проявляється у меншій довжині та ширині черепашки, а також меншій кількості камер в рядах. Може змінюватися характер устя, так петлеподібне відмічається частіше у молодих особин. В.С. Акимець (Акимець, 1961) вказує на генетичну близькість родів *Verneuilina* і *Valvulina*.

Порівняння. Дані форми виду *Verneuilina tuensteri* Reuss мають велику подібність з голотипом наведеним Рейссом. В.С. Акимець описуючи білоруські екземпляри цього виду зазначала, що у її черепашок більш опуклі септальні шви (Акимець, 1961). Досліджувані особини даного виду відрізняються від черепашок С.В. Розумейко розмірами, а саме меншою довжиною, іноді більшою шириною, також більш опуклою устьовою поверхнею (Розумейко, 1978).

Поширення. Даний вид відмічений в туроні – коньяку ДДЗ, середньому-верхньому туроні – нижньому кампані Північної окраїни Донбасу, коньяк-сантон, рідко кампан Волино-Подільської плити, верхній турон – верхній кампан Білорусі, турон-сантон Мангишлаку, турон-сенон колишньої Чехословаччини і Західної Німеччини.

Ряд **ATAXOPHRAGMIIDA** Fursenko, 1958

Надродина **ATAXOPHRAGMIACEA** Schwager, 1877

Родина **ATAXOPHRAGMIIDAE** Schwager, 1877

Підродина **ATAXOPHRAGMIINAE** Schwager, 1877

Рід **Orbignyna** Hagenow, 1842

Типовий вид – *Orbignyna ovata* Hagenow, 1842

Orbignyna variabilis (Orbigny), 1840

Табл. 3, ф. 1а, б

1840. *Bulimina variabilis* Orbigny, с. 40, т. IV, ф. 12.

1941. *Orbignyna variabilis* Orbigny, Marie, с. 26, т. VI, ф. 61–65.

1947. *Ataxophragmium orbignynaformis* Orbigny, Василенко, Мятлюк, с. 200, т. 1, ф. 4, 5, 6.

1972. *Orbignyna (Ataxoorbignyna) variabilis* Orbigny, Волошина, с. 124, т. XVIII, ф. 2, 4; т. XXII, ф. 5, 6.

1978. *Orbignyna variabilis* Orbigny, Розумейко, с. 82, т. VI, ф. 4а, б.

1979. *Orbignyna variabilis* Orbigny, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 108, т. 37, ф. 7а, б.

1991. *Orbignyna variabilis* (Orb.), (Практическое...), с. 178, т. 80, ф. 1.

Голотип місце збереження невідомо. Оригінал за № В-3 в колекції ІГН НАН України – кар'єр с. Мілова, Харківська обл., мергель світло-сірий, верхній сантон.

Опис. Компактна черепашка подовжена, яка має спіральну і однорядну частини. Спіраль плоско-трохоїдна, зовні асиметрична, велика, може дорівнювати ширині або дещо вужче однорядної, бокові сторони незначно сплюснені. Однорядна частина – циліндрична нараховує 1-4 камер, які повільно збільшуються і мають дисковидну форму. Перші камери (2-3) завитка зовні не спостерігаються, інші 4-6 утворюють зовнішній оборот. Зовнішній оборот має злегка опуклий і більш сплюснений боки. Асиметрія спостерігається за рахунок початку зовнішнього обороту, яка зсунута до сплющеного боку. Шви тонкі, лінійні, дугоподібно зігнуті та прямі в однорядній частині. Устя – широкоовальне, розташоване посередині устьової поверхні, в середині камер воно продовжується короткою трубочкою. Устьова поверхня плоска, округла, горизонтальна або злегка нахилена в сторону навивання. Стінка середньопіщаниста, від слабко до помітно шорсткої.

Розміри (мм): висота – 0,61, найбільша ширина (діаметр спіральної частини) – 0,50.

Мінливість. Ступінь асиметрії спіральної частини та відносна ширина черепашки є найбільш мінливою ознакою, а також крупність зерен стінки. А.М. Волошина (Волошина, 1972) вважає, що мінливі в спіральній частині особини з крилатовидною устьовою поверхнею відповідають виду *Atahophragmium orbignynaformis* Mjatl. за В.П. Василенко і О.В. Мятлюк (Василенко и др., 1947) і є різновидами або формою *Orbignyna variabilis* (Orb.). Присутність одиничних внутрішніх пластин в останній камері деяких форм також належить до мінливості.

Порівняння. Орбіны описав відмінні за навиванням форми під назвою *Bulimina variabilis* Orb. (Orbigny, 1840). Описані Марі екземпляри *Orbignyna variabilis* Marie відрізняються від описаної форми більшою симетрією черепашки і гладкою поверхнею стінки (Marie, 1941). Від черепашок С.В. Розумейко досліджувані особини даного виду відрізняються більшою симетрією спіральної частини і кількістю камер в останньому обороті (Розумейко, 1978).

Поширення. *Orbignyna variabilis* (Orb.) зустрінутий у верхах верхнього сantonу – нижньому кампані Північної окраїни Донбасу, ДДЗ, Волино-Подільської плити, Криму, Ембенська область, кампан Франції.

Orbignyna pinguis Woloschyna, 1963

Табл. 5, ф. 6

1961. *Orbignyna pinguis* Акимец, с. 104, т. VIII, ф. 1а, б.

1964. *Orbignyna pinguis* Кривобойский, Субботина, с. 219, т. XVI, ф. 1.

1972. *Orbignyna (Ataxoorbignyna) pinguis* Волошина, с. 127, т. XIX, ф. 4; т. XX, ф. 2; т. XXII, ф. 8.

1979. *Orbignyna pinguis* Woloschyna, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 107, т. 37, ф. 6а, б.

1991. *Orbignyna pinguis* Wolosch., (Практическое...) с. 183, т. 85, ф. 8.

Голотип зберігається в колекції ІГГІ НАН України під №11, с. Підтемна Львівської обл.; верхній маастрихт (Акимец, 1961). Оригінал за № В-4 в колекції ІГН НАН України – смт Георгіївка, Луганська обл.; вапняки піскуваті, верхній кампан. В одному зразку 1-2 екземпляри.

Опис. Черепашка товста і низька, компактна, спірально-плоска, за винятком останньої камери, положення якої однорядне, слабо зтиснута з обох боків. Дорослі особини двосторонньосиметричні. Спіраль має приховану частину, яка складається з 3-5 великих, трикутних камер, плоских, слабо здутих. Чітка випрямлена остання камера однорядного відділу є низькою і широкою, циліндричною. Камери збільшуються в об'ємі поступово, їх поверхні плоскі. Септальні шви лінійні, погано помітні, не чіткі та слабо вдавлені. Устьова поверхня плоска, округла, слабо нахилена. Устя округле, розташоване в центрі устьової поверхні, термінально. Стінка піщаниста і крупнопіщаниста, гладка (за В.С. Акимець – шостка (Акимец, 1961)), іноді вкрита поодинокими штрихами.

Розміри (мм): висота – 0,46, найбільша ширина – 0,42.

Мінливість. Спостерігається індивідуальна мінливість досліджених особин, яка проявляється у різній ступені чіткості швів і опуклості камер. За А.М. Волошиною (Волошина, 1972) молоді особини даного виду – асиметричні, атаксофрагмоїдні. Вона зазначала, що їх устьова поверхня у формі півкола, устя – широка щілина, яку інколи розтинає зверху клиноподібний відросток стінки, який зветься зуб. Термінальне устя дорослої особини набуває форми неправильного чотирикутника. Також непостійні й розміри аглютинованих зерен (крупні зерна

кварцу в породах піщанистих мергелів і дрібнозернистий карбонатний матеріал – в мергелях і крейдоподібних мергелях). Розміри черепашок варіюють у великих межах, у піщанистих мергелях – крупніші.

Порівняння. Особини виду *Orbignyna pinguis* Wolosch. вирізняються серед інших атаксоорбіній компактною, майже однакової товщини черепашки від початку до устьової поверхні. Відмінність даних особин від виду *Orbignyna variabilis* (Orb.) полягає в більшій товщині і симетрії черепашок і гладкій стінці.

Поширення. Верхній кампан – маастрихт Волино-Подільської плити, ДДЗ, Криму, Північної окраїни Донбасу, маастрихт Західно-Сибірської низовини, Білорусі.

Ряд **ROTALIDA** Delage et Herouard, 1896

Надродина **ANOMALINACEA** Cushman, 1927

Родина **GAVELINELLIDAE** Hofker, 1956

Підродина **GAVELINELLINAE** Hofker, 1956

Рід **Gavelinella** Brotzen, 1942

/= Рід **Pseudovalvulineria** Brotzen, 1942; emend. Vassilenko, 1954/

Типовий вид – *Discorbina pertusa* Marsson, 1878

Gavelinella clementiana pseudoexcolata (Kalinin), 1937

Табл. 4, ф. 1а–в

1937. *Anomalina pseudoexcolata* Калинин, с. 52, т. 6, ф. 97–99.

1954. *Anomalina (Pseudovalvulineria) clementiana* (Orbigny) var. *pseudoexcolata* Василенко, с. 91, т. 9, ф. 6а–в.

1967. *Anomalina (Pseudovalvulineria) ex gr. clementiana* (Orbigny) var. *pseudoexcolata* Плотникова, с. 58, т. VIII, ф. 2а–в.

1979. *Pseudovalvulineria clementiana pseudoexcolata* (Kalinin) Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 130, т. 49, ф. 3а–в.

1981. *Gavelinella pseudoexcolata* Edwards, с. 400, т. 57, ф. 4–8.

1991. *Gavelinella clementiana pseudoexcolata* (Kal.), (Практическое...) с. 180, т. 81, ф. 2а–в.

Голотип походить з сантонських відкладів гори Бактигарин, що в Актюбінській обл. (Калинин, 1937). Оригінал в колекції ІГН НАН України за № В-5 (с. Маяки Донецька обл.); крейда біла, нижній кампан. До 3-5 екземплярів в одному зразку.

Опис. Черепашка крупна, округла, майже інволютна з більш плоскою спинною стороною і випуклою черевною. Спіраль налічує 2,5-3 оборотів. На спинному боці гарно розпізнаваний тільки останній широкий оборот, що складається з 8-9 злегка зігнутих назад камер, нерівномірно наростаючих і здутих в кінці обороту. Шви вдавнені, спрямовані по дотичній відносно попереднього обороту. Початковий оборот закритий хаотичною скульптурою у вигляді високих пластинок, часто густо сконцентрованих в центрі спинної сторони. Спіральний шов нечіткий. На черевному боці видно лише останній оборот. Шви радіальні, глибоко вдавнені. Внутрішні краї камер з черевної сторони мають пластинки, що затуляють черевце. Периферичний край лопатевий, широко округлий, септальна поверхня останньої камери в ширину більша, ніж в висоту, опукла. Устя арковидне на периферичному боці, переходить на черевну сторону і доходить до пупка під пластинами, які відходять від внутрішніх кінців камер. Стінка крупнопориста з черевної сторони і дрібнопориста на спинній.

Розміри (мм): ширина (діаметр великий) – 0,55, ширина (діаметр малий) – 0,50, висота – 0,22.

Мінливість. Екземпляри описаного підвиду доволі подібні з голотипом, описаним з сантонських відкладів Актюбінській обл., який відрізняється лише трохи більшими розмірами.

Порівняння. Представники досліджуваної різновидності відрізняються від голотипу більшою останньою камерою, двоконтурними зігнутими швами з черевного боку, а також менш виразною скульптурою в центрі спинного боку. Вони дещо подібні також до *Gavelinella clementiana clementiana* (Orb.) за будовою черевного боку, відрізняючись від неї відсутністю гачкоподібного напливу в черевній частині і заглибленим, слабо орнаментованим початковим оборотом на спинному боці.

Поширення. Зустрінутий у нижньому кампані і в нижній частині верхнього (тепер середнього) кампану ДДЗ, Конксьько-Ялинської і Причорноморської западин, кампані Мангишлаку і Західного Сибіру. Верхній сантон – нижній кампан Західної Європи.

Типовий вид – *Rosalina lorneiana* Orbigny, 1940

Gavelinella clementiana laevigata (Marie), 1941

Табл. 4, ф. 12а–в

1840. *Rosalina clementiana* (Orbigny), с. 34, т. 3, ф. 24–25.
 1941. *Discorbis clementiana* var. *laevigata* Marie, с. 212, т. XXXIII, ф. 2(3) 9а–с.
 1954. *Anomalina clementiana* (Orbigny) var. *laevigata* Волошина, дисертація, т. XXXVII, ф. 2а–в.
 1954. *Anomalina (Pseudovalvulineria) clementiana* (Orbigny) var. *laevigata* Василенко, с. 92, т. X, ф. 2а–в.
 1961. *Anomalina (Pseudovalvulineria) clementiana* (Orbigny) var. *laevigata* Акимец, с. 149, т. 14, ф. 7а–в.
 1963. *Anomalina (Pseudovalvulineria) clementiana* (Orbigny) var. *laevigata* Липник, (Атлас характерных...), с. 95, т. 23, ф. 1а–в.
 1967. *Anomalina (Pseudovalvulineria) clementiana* (Orbigny) var. *laevigata* Плотникова, с. 58, т. 8, ф. 1а–в.
 1971. *Pseudovalvulineria clementiana* (Orbigny) subsp. *laevigata* Волошина, с. 99, т. 3, ф. 3а–в.
 1979. *Gavelinella clementiana laevigata* (Marie), Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 130, т. 50, ф. 7а–в.
 1991. *Gavelinella clementiana laevigata* (Marie), (Практическое...), с. 184, т. 84, ф. 1а–в.

Голотип походить з сенона Парижського басейну (Франція) (Orbigny, 1840). Оригінал зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-6, знайдений в крейді білій, міцній, с. Сидорове, Донецька обл., середній кампан.

Опис. Черепашка відрізняється дуже великими розмірами, з широко заокругленим периферичним краєм. З обох боків спостерігається вдавленість черевної області, причому найбільш вдавлена зі спинної сторони і більш опукла з черевної сторони. Спіраль складається з 2,5-3 оборотів, які нараховують 19-20 камер; в останньому обороті 7-8 камер. Ранні 1-2 обороти значно вдавлені і останній нависає над попереднім. Розмір обертів і камер збільшується із збільшенням черепашки. Камери спинної сторони слабко опуклі, неправильно заокругленої форми, більш ранні камери чотирикутної форми з двоконтурними заглибленими косими швами. Шви на ранніх стадіях направлені в сторону навивання, більш пізні в протилежну сторону. Спіральний шов двоконтурний, кутоподібний, злегка вдавлений (кут 120°). Камери опуклі, трикутної форми, розташовані на черевній стороні радіально. Остання камера більш опукла, ніж інші. Кінці 2-3 останніх камер в черевній області закінчуються пластинками, які утворюють неправильної форми прикраси. Інші шви сильно вдавлені в черевній області, частково вони прикриті пластинками, іноді бугристі, з напливами, до периферії вони стають тонкіше і менш

глибокі. Периферичний край широко заокруглений, лопатевий. Устя у вигляді щілини, яке розміщене на внутрішньому краї останньої камери, воно прикрите козирком і заходить на черевну сторону під пластинки внутрішніх кінців камер. Стінка спинної сторони тонкопориста, майже гладка, черевної грубопориста з усієї поверхні початкових камер останнього обороту і тонкопориста на 2-3 камерах в периферичному краї.

Розміри (мм): ширина (діаметр великий) – 0,50, ширина (діаметр малий) – 0,45, висота – 0,25, співвідношення діаметра до висоти 2. В Мангишлаку це співвідношення 2,5; може бути довжина – 0,50, ширина – 0,40 (Василенко, 1961).

Мінливість. Мінлива ступінь опуклості спинної сторони, кількість камер (7-8), орнаментація швів і характер пористості стінки. У деяких екземплярів грубопориста майже вся черевна сторона черепашки, за виключенням останніх 2-3 камер.

Порівняння. Описаний вид відрізняється значно більшими розмірами черепашки, кількістю камер (8), наявністю сильно розвинених пластинок на внутрішніх кінцях камер черевної сторони, відсутністю невеликого диску, або шишки на спинній стороні, а також вузькою щілиною на відміну від особин, вперше описаних Орбіньї (Orbigny, 1840) з білої крейди Парижського басейну, в яких кількість камер дорівнює 9.

Від описаного П. Марі (Marie, 1941) *Discorbis clementiana laevigata* Marie представники українських форм відміні характером швів, вузькою щілиною (у парижських особин вона широка зяюча) і розмірами черепашок.

Поширення. Вид *Gavelinella clementiana laevigata* (Marie) зустрінутий у кампані, рідше у нижньому маастрихті та одиничні екземпляри у верхньому маастрихті Північної окраїни Донбасу, ДДЗ, Волино-Подільська плита, Білорусь, п-ів Мангишлак, кампан Франції.

Типовий вид – *Discorbina pertusa* Marsson, 1878

Gavelinella dainae (Mjatliuk), 1947

Табл. 4, ф. 6а–в

1947. *Anomalina schloenbachii* var. *dainae* Василенко, Мятлюк, с. 214, т. 3, ф. 4а–с.

1954. *Anomalina (Pseudovalvulineria) dainae* Mjatliuk, Василенко, с. 99, т. 12, ф. 2а–в.

1967. *Anomalina (Pseudovalvulineria) dainae* Mjatliuk, Плотникова, с. 63, т. 8, ф. 6а–в.

1979. *Gavelinella dainae* (Mjatluk), Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 127, т. 48, ф. 4а–в.
 1991. *Gavelinella dainae* (Mjatl.), (Практическое...), с. 179, т. 80, ф. 6а–в.

Голотип походить з нижнього кампану Гур'ївської області (с. Байчунас) (Василенко и др., 1947). Оригінал зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-7, знайдений в с. Маяки, Донецька обл., крейда біла, писальна, дзвінка, нижній кампан. Від 3 і більше екземплярів в одному зразку.

Опис. Черепашка невелика за розмірами, неправильно округла, зі сплющеним еволютним спинним боком і слабо опуклим інвалютним черевним. Спіраль має 2-2,5 оберти, в останньому 11-12 камер. Камери вузькі, зігнуті. Септальні шви двоконтурні, опуклі, які звужуються до центру черевної сторони. Черевце має пластини. Периферійний край вузький, рівний з обідком або каймою, які просвічуються. Устьова поверхня витягнуто трикутна. Устя напівмісячне, у вигляді вузької щілини, яка переходить на черевну сторону і простягається вздовж останніх 2-3 камер. Стінка блискуча, дрібнопориста.

Розміри (мм): довжина – 0,32, висота – 0,08.

Мінливість. Описаний нами вид мало відмінний від виду *Anomalina schloenbachi dainae* О.В. Мятлюк (Василенко и др., 1947). Відмінність полягає у ступені опуклості черевної сторони, розмірах і опуклості останньої камери, також у слабкому розвитку пластинок на черевному боці та наявності кайми навколо черепашки.

Порівняння. *Gavelinella dainae* (Mjatl.) за своїми характерними ознаками співставляються з південноємбєнськими, які вперше були описані з нижнього кампану. Септальні шви плавно, а не коліноподібнозігнуті. Особини даного виду відрізняються більш сплющеною черепашкою і увігнутою вузько трикутною, а не округло трикутною устьовою поверхнею. Розглянутий вид від інших близьких видів цього роду *Gavelinella kelleri* (Mjatl.) і *G. stelligera* Marie відрізняється меншими розмірами і більш плоскою формою черепашки з вузько трикутною устьовою поверхнею, швами, які звужуються до центру черевної сторони, а також слабо наміченими скульптурними утвореннями, а саме пластинами – в кількості 2-3.

Поширення. Нижній кампан ДДЗ, Північна окраїна Донбасу та Південна, Конксько-Ялинська, Причорноморська западини, п-ів Мангишлаку. Сантон – кампан Поволжя, Прикаспійської западини. В Північній окраїні Донбасу і ДДЗ цей вид є характерним для нижнього кампану.

Надродина **CIBICIDACEA** Cushman, 1927

/= Надродина **DISCORBINELLACEA** Sigal, 1952/

Родина **CIBICIDIDAE** Cushman, 1927

/= Родина **PARRELLOIDIDAE** Hofker, 1951/

Під **Cibicidoides** Brotzen, 1936 /

= Під **Cibicidoides** Tralmann, 1939; emend. Vassilenko, 1954; Loeblich et Tappan, 1964

Типовий вид – *Truncatulina mundula* Brady, Parker, Jones, 1888 (90)

Cibicidoides bembix (Marsson), 1878

Табл. 6, ф. 1a–в

1878. *Discorbina bembix* Marsson, с. 167, т. 5, ф. 37(a, b, c, d).

1948. *Cibicides bembix* Нецкая, с. 223, т. II, ф. 1a–с.

1948. *Cibicides bembix* (Marsson) var. *kasakhstanica* Нецкая, с. 223, т. III, ф. 1a–с.

1954. *Cibicides (Cibicidoides) bembix* var. *bembix* Василенко, с. 155–156, т. XXVII, ф. 3a–в, 4a–в.

1961. *Cibicides (Cibicidoides) bembix* var. *bembix* Акимец, с. 172, т. 17, ф. 6.

1963. *Cibicides (Cibicidoides) bembix* var. *bembix* Липник, (Атлас характерных...), с. 100, т. 27, ф. 2.

1971. *Cibicidoides bembix* Волошина, с. 103, т. 8, ф. 3.

1979. *Cibicidoides bembix* (Marsson), Липник (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 122, т. 46, ф. 5a–в.

1991. *Cibicidoides bembix* (Marss.), (Практическое...), с. 188, т. 86, ф. 4.

Голотип походить з маастрихту о-ва Рюген (Німеччина) (Marsson, 1878). Оригінал зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-8, знайдений в передмісті Кам'яний брід (м. Луганськ) у мергелі кремнеземистому і піскуватому.

Опис. Черепашка маленька, округла, сплюснена зі спинної сторони і сильно опукла, конусоподібна з черевної. З обох сторін черепашки спостерігається тільки останній оборот, який нараховує 9-10 камер, що поступово збільшуються у розмірах. В центрі спинного боку спостерігається плоский, округлий, темний наплив. Камери трапецієподібні, злегка скошені, плоскі. Вони розділяються відносно широкими двоконтурними, плоскими швами, слабо скошеними відносно камер; на черевному боці між останніми камерами обороту шви часто бувають слабо

вдавленими. Черевце закрите різної величини випуклою склуватою шишкою. Периферичний край загострений, рівний; у деяких черепашок вздовж нього спостерігається вузький, прозорий кіль, який в кінці обороту зникає. Устьова поверхня нерівномірно трикутна, скошена на черевний бік, слабо випукла. Устя дугоподібне, обрамлене вузькою губою, розташоване біля периферичного краю попереднього обороту і у вигляді щілини продовжується на спинний бік під внутрішніми краями останніх камер. Стінка гладенька, блискуча, іноді слабо просвічується, дрібнопориста.

Розміри (мм): довжина – 0,32, ширина – 0,27, висота – 0,16.

Мінливість. Описаний вид доволі постійний в своїх ознаках. Спостерігаються зміни лише в розмірах шишки з черевної сторони і незначно змінюються розміри черепашок.

Порівняння. Від типових екземплярів з маастрихтських відкладів о-ва Рюген (Німеччина), описаних Марссоном (Marsson, 1878), українські екземпляри відрізняються менш розвинутим напливом на спинній стороні та рівним периферичним краєм; також нічим не відрізняються від форм описаних В.П. Василенко з зони верхнього маастрихту р. Десна (Василенко, 1961).

Від екземплярів *Cibicides bembix* (Mars.) *kasahstanica* А.І. Нецької з верхньої частини верхнього сенону Західного Сибіру (Нецкая, 1948), описаний здобувачем вид відрізняється меншими розмірами, висотою черепашки і рівним периферичним краєм.

Поширення. Вид має вузьке стратиграфічне поширення. Він зустрічається у верхньому маастрихті ДДЗ, Донбасу, Поволжя, п-ва Мангیشлак і Прикаспійської низовини. Підвид *kasahstanica* відомий з верхньої частини верхнього сенону Західного Сибіру. Вперше описаний з верхньої зони верхнього маастрихту о-ва Рюген і з відкладів верхнього сенону Франції.

В досліджуваному матеріалі Північних окраїн Донбасу і Дніпровсько-Донецької западини вид *Cibicidoides bembix* (Marss.) зустрінутий тільки в маастрихті, для якого є характерним.

Родина **HETEROLEPIDAE** Gonzales-Donoso, 1969

Підродина **CIBICIDINAE** Cushman, 1927

Рід **Anomalinoides** Brotzen, 1942

Типовий вид – *Anomalina pinguis* Jennings, 1936

Anomalinoides pinguis pinguis (Jennings) 1936

Табл. 6, ф. 9а–в

1936. *Anomalina pinguis* Jennings, с. 37, т. 5, ф. 1.

1948. *Anomalina* ex gr. *rubiginosa* Нецкая, с. 221, т. 3, ф. 5а, в.

1954. *Cibicides (Anomalinoides) pinguis* (Jennings) subsp. *neckajae* Василенко, с. 144, т. 23, ф. 4а, б; 5.

1979. *Anomalinoides pinguis neckajae* Vassilenko, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 132, т. 50, ф. 6а–в.

1991. *Anomalinoides pinguis pinguis* (Jenn.), (Практическое...), с. 199, т. 88, ф. 4а–в.

Голотип походить з верхнього сенону Західного Сибіру. Оригінал – з верхньомаастрихтської крейди білої с. Шандриголове, Донецька обл., природне відсл. 4, зр. 1. Зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-9.

Опис. Черепашка опукла, слабко сплюснена, зі спинної сторони більш опукла, з черевної майже інволютна. Останній оберт складається з 8-10 трикутних, злегка роздутих і вигнутих камер. На спинному боці камери вигнуті, плоскі, за виключенням двох останніх, доволі сильно опуклих. Септальні шви двоконтурні, широкі, між останніми двома-трьома камерами з обох сторін заглиблення. Шви спинного боку, зливаючись з потовщеними кінцями камер, утворюють петлю або щось подібне до шишки, ледь підвищуючись над рівнем черепашки. У центрі черевної сторони не глибоке і вузьке черевце, іноді заповнене склуватою речовиною. Периферичний край широко округлий, слабо лопатевий. Устя арковидне з губою, що переходить на спинний бік, де простягається над припіднятими краями останніх двох-трьох камер. Стінка прозора, тонка, інтенсивно пориста.

Розміри (мм): діаметр – 0,30, товщина – 0,14.

Мінливість. Мінлива ступінь сплюсненості спинної сторони. Гачок або шишка в центрі спинної сторони розвинені з різною ступінню. Незначних змін зазнають шви – від більш до менш вигнутих, від виступаючих до плоских і слабо заглиблених.

Порівняння. Українські екземпляри не мають суттєвих відмінностей від описаного В.П. Василенко (Василенко, 1954) підвида з верхнього сенона Західної Європи. Виключення складають лише більш зігнуті, а не прямі шви на черевному боці.

Поширення. Вид *Anomalinoides pinguis pinguis* (Jenn.) зустрінутий у верхньому маастрихті Північної окраїни Донбасу, ДДЗ, для яких є характерним. Верхній сенон Західного Сибіру.

Надродина **GLOBOROTALIACEA** Cushman, 1927

Родина **GLOBOROTALIIDAE** Cushman, 1927

/= Родина **GLOBOROTALIACEA** Loeblich and Tappan, 1982/

Родина **GLOBOROTALITIDAE** Loeblich and Tappan, 1984

Рід **Globorotalites** Brotzen, 1942

Типовий вид – *Globorotalites multisepta* Brotzen, 1936

Globorotalites hangensis Vassilenko, 1961

Табл. 1, ф. 3а–в

1961. *Globorotalites hangensis* Василенко, с. 56, т. IX, ф. 3а–в, 5а–в, 6а–в.

1967. *Globorotalites hangensis* Vassilenko, Плотникова, с. 35, т. 3, ф. 1а–в, 2б, в, 3б, в.

1979. *Globorotalites hangensis* Vassilenko, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 114, т. 42, ф. 8а–в.

1991. *Globorotalites hangensis* Vass., (Практическое...), с. 188, т. 75, ф. 18а–в.

Голотип № 5768 в колекції ВНДГРІ; походить з нижнього турону п-ова Мангишлаку. Оригінал – з нижньотуронського пісковика (с. Глафірівка, Луганська обл.). Зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-10. У зразку 1-3 екземплярів.

Опис. Черепашка урізано-конічна, з нерівним лопатевим контуром. Спинна сторона плоска, всередині вдавнена, на ній видно 1,5-2 обороти. Перший оборот займає третину або чверть всієї поверхні спинної сторони і складається з 4-5 неправильно ромбоподібних камер; останній оборот в 2-3 рази ширше першого і налічує 5-7 серповидних або трикутних плоских камер. Ширина камер в 3-4 рази більша за їх довжину, також вони сильно скошені в сторону, зворотну до напрямку навивання спіралі. Септальні шви прямі, скошені між камерами першого обороту, не завжди розпізнавані, у другому обороті чіткі, слабо заглиблені. Спіральний шов чіткий, трохи вдавнений. Черевна сторона сильно опукла, низькоконічна, ніби

урізана; черевні кінці п'яти-семи камер останнього обороту широкі, вони різко звивисті та утворюють сильно вдавлену широку черевну область і чітке маленьке черевце. Камери здуті, різко зростають до кінця обороту в розмірах і змінюються за формою від трикутних до округло-чотирикутних. Септальні шви прямі, лінійні, слабо зігнуті, вдавлені. Периферичний край вузький, на початку загострений, пізніше затуплений з вузькою тонкою каймою. Устя щілиноподібне, довге, закрито вузькою губою; простягається вздовж внутрішнього краю останньої камери на черевній стороні та часто заходить в черевце. Стінка тонка, дрібнопориста, гладка.

Розміри (мм): діаметр – 0,21, висота – 0,11.

Мінливість. У представників виду можуть змінюватися висота черевного боку і розміри черевця, а також кількість камер і опуклість. Як зазначала Л.Ф. Плотнікова (Плотникова, 1967) окремі екземпляри *Globorotalites hangensis* Vass., мають будову як дісморбіси, дещо відрізняючись не глибоким, вузьким черевцем, меншою висотою останніх камер і поверхневими швами, вони утворюють поступові переходи до типових форм виду.

Порівняння. Досліджені особини дещо відмінні від голотипу *Globorotalites hangensis* Vassilenko з нижньотуронських відкладів Мангишлаку (Василенко, 1961), так склукатий наплив у центрі черепашки має значно ширшу черевну область, меншу висоту черепашок, а також більшу кількість камер.

Поширення. *Globorotalites hangensis* Vass. поширений у верхньому сеномані, нижньому туроні Конксько-Ялинської западини, ДДЗ, Північний і південно-західних окраїнах Донбасу (в піскуватих мергелях). Зустрічається у нижньому туроні Мангишлаку, також на Південному і Північному Актау, в Західному Устюрті.

Надродина **ALABAMINACEA** Hofker, 1951

Родина **OSANGULARIIDAE** Cushman, 1927

/= Родина **OSANGULARIIDAE** Loeblich and Tappan, 1964/

Рід **Osangularia** Brotzen, 1940

Типовий вид – *Anomalina bengalensis* Schwager, 1877, (*Osangularia lens* Brotzen, 1940)

Osangularia navarroana (Cushman), 1938

Табл. 5, ф. 11a–в

1938. *Pulvinulinella navarroana* Cushman, с. 66, т. 11, ф. 5.
 1946. *Pulvinulinella navarroana* Cushman, с. 144, т. 60, ф. 1.
 1959. *Parrella navarroana* Cushman, Василенко, с. 272, ф. 498a, б, в.
 1961. *Parrella navarroana* Cushman, Василенко, с. 97, т. 16, ф. 1a–в, 2a–в, 3a–в.
 1961. *Parrella navarroana* Cushman, Акимец, с. 134, т. 12, ф. 6a–в.
 1979. *Osangularia navarroana* (Cushman), Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 118, т. 45, ф. 2a–в.
 1991. *Osangularia navarroana* (Cushm.), (Практическое...), с. 188, т. 86, ф. 3.

Голотип походить з верств формації наварро (маастрихт) Техаса (Cushman, 1938). Оригінал – с. Шандриголове, Донецька обл., природне відсл. 4, зр. 5; мергель білий, крейдоподібний, верхній кампан. Зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-11. У зразку до 3 екземплярів, в інших зразках кількість екземплярів більша.

Опис. Черепашка округла, двоопукла, з широким тонким кілем. Спіраль утворена 2,5-3 оборотами. Останній оборот налічує 10-12 камер. Спіральний шов чіткий, плоский, рівний. Камери плоскі, трапецієподібні зі спинного боку та трикутні з черевного, які дуже поступово збільшуються у розмірах. Спіральний шов широкий по всій протяжності. Шви чіткі, плоскі, двоконтурні, на спинному боці вони скошені, на черевному – радіальні. У центрі черевної сторони спостерігається чітка округла склоподібна шишка, яка займає 1/3 діаметра черепашки. Периферичний край гострий, рівний, в кінці останнього обороту слабо лопатевий, він має дуже тонкий прозорий кіль, на початку більш широкий, в кінці вузький або відсутній. Септальна поверхня останньої камери вузька, заокруглено чотирикутна, повністю скошена на черевну сторону. Устьова поверхня трикутна, плоска. Устя, що знаходиться на черевному боці щілиноподібне, складається з двох частин: одна – простягається вздовж крайового шва до поверхні попереднього обороту, друга – на септальній поверхні. Стінка скловидна, блискуча, дрібнопориста, слабо прозора тільки по кілю та вздовж другої половини спірального шва останнього обороту.

Розміри (мм): висота (товщина) – 0,17, ширина (діаметр) – 0,25.

Мінливість. У особин даного виду мінливі кількість камер в останньому обороті та розміри черепашки. Також змінними є ступінь опуклості черевної сторони та ширина кіля.

Порівняння. Українські представники даного виду майже повністю тотожні голотипу. Досліджувані особини, так як і білоруські форми (Акимец, 1961) та описані В.П. Василенко (Василенко, 1961), мають більшу кількість камер від 10 до 12, на відміну від голотипу (тільки 10), їх меншою скошеністю на спинній стороні. Вид *Osangularia navarroana* (Cushman), що описаний має подібність з *Osangularia cordieriana* (Orb.), а основна відмінність полягає в характері стінки і кіля. Стінка останнього виду більш товста, менш прозора або зовсім непрозора, кіль більш вузький і товстий, а також більш вигнуті шви на черевній стороні та менша кількість камер в останньому обороті.

Поширення. Верхній кампан – верхній маастрихт Північної окраїни Донбасу. Верхній маастрихт ДДЗ, Білорусі, Мангишлаку, верхній кампан – нижній маастрихт Конксько-Ялинської та Причорноморської западин. Маастрихт (наварро) Північної Америки (штати Техас, Арканзас і Алабама).

Надродина **CIBICIDACEA** Cushman, 1927

Родина **GAVELINELLIDAE** Hofker, 1956

/= Родина **STENSIOEINIDAE** Bugrova, 1989/

Підродина **GYROIDINOIDINAE** Saidova, 1981

Рід **Stensioeina** Brotzen, 1936

Типовий вид – *Rotalia exsculpta* Reuss, 1860

Stensioeina granulata granulata (Olbertz), 1942

Табл. 2, ф. 2а–в

1959. *Stensioeina emscherica* Барышнікова, с. 73, т. 2, ф. 2а–в.

1959. *Stensioeina emscherica* Baryschnicova Маслакова, (Атлас верхнемеловой фауны Северного...), с. 97, т. 4, ф. 2а–в.

1961. *Stensioeina emscherica* var. *emscherica* Baryschnicova, Василенко, с. 63, т. II, ф. 2а–в, 3а–в.

1961. *Stensioeina emscherica* Baryschnicova, Акимец, с. 120, т. 11, ф. 1а–в.

1963. *Stensioeina emscherica* Baryschnicova, Липник, (Атлас характерных...), с. 86, т. 18, ф. 3а–в.

1972. *Stensioeina granulata* Волошина, с. 110–121, т. 3, ф. 4.

1974. *Stensioeina emscherica* Baryschnicova, Горбенко, (Атлас верхнемеловой фауны Донбасса...), с. 37, т. 3, ф. 7а–в.

1978. *Stensioeina granulata* (Olbertz), Розумейко, с. 98–99, т. XII, ф. 1а–в.

1979. *Stensioeina emscherica* Baryschnicova, Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 115, т. 43, ф. 4а–в.
1991. *Stensioeina granulata granulata* (Olb.) (Практическое...), с. 173, т. 78, ф. 2а–в.

Голотип місце збереження невідомо. Оригінал – з крейди білої, писальної Березівського кар'єру, м. Лисичанськ, Луганська обл., нижній коньяк. Зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-12.

Опис. Черепашка округло-овальна з плоскою спинною стороною і опуклою черевною. На спинній стороні видимі 2-2,5 оборотів, в останньому до 9-11 плоских вигнутих чотирикутних камери. Поверхня черепашки (крім останніх двох камер) зі спинного боку вкрита виступаючою скульптурою – зигзагоподібними реберцями, що надає границям шов, а камери мають розпливчастий характер. Черевна сторона опукла, камери мають трикутну форму, зігнуті назад, вони розділені широкими двоконтурними швами, слабоопуклими. Внутрішні кінці камер злегка відігнуті, утворюючи литскову зірочку. Периферичний край широкий, округлий. Устя щілеподібне, простягається вздовж основи останньої камери від периферичного краю до черевної області. Стінка вапниста, на черевній стороні пориста.

Розміри (мм): найбільший діаметр – 0,23, висота – 0,8.

Мінливість. Мінливості зазнають черевна область, розміри черепашки та ступінь її скульптурованості на спинному боці.

Порівняння. Описаний вид *Stensioeina granulata granulata* (Olb.), як зазначала С.В. Розумейко (Розумейко, 1978), генетично тісно пов'язаний зі *Stensioeina exsculpta* є з'єднуючою ланкою між *Stensioeina praeexsculpta* (Kell.) та *Stensioeina exsculpta* (Reuss).

Поширення. Зустрічається здебільшого в коньяку, в нижньому сантоні Донбасу, ДДЗ, Волино-Подільської плити, Мангишлаку; турон-коньяк Криму, Північного Кавказу, Східноєвропейської платформи; турон, рідше, емшер Швеції.

Підродина **GAVELINELLINAE** Hofker, 1956

Рід **Angulogavelinella** Hofker, 1957

Типовий вид – *Discorbina gracilis* Marsson, 1878

Angulogavelinella gracilis gracilis (Marsson), 1878

Табл. 5, ф. 12а–в

1878. *Discorbina gracilis* Marsson, с. 116, т. 4, ф. 34.
 1945. *Pseudovalvulineria gracilis* Brotzen, с. 50, т. I, ф. 11a–с.
 1947. *Gyroidina* (?) *stellaria* Василенко и Мятлюк, с. 206, т. I, ф. 7a–с.
 1953. *Stensioeina stellaria* Мятлюк, с. 73, т. 7, ф. 4a–в.
 1954. *Pseudovalvulineria gracilis* Pozaryska, с. 267, ф. 26.
 1959. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko et Mjatliuk), Маслакова, (Атлас верхнемеловой фауны Северного...), с. 98, т. V, ф. 3a–в.
 1961. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko et Mjatliuk), Липник, с. 50, т. 3, ф. 6.
 1961. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko et Mjatliuk), Акимец, с. 123, т. II, ф. 4.
 1961. *Stensioeina gracilis* (Marsson) subsp. *stellaria* Василенко, с. 72, т. XII, ф. 6a–в.
 1963. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko et Mjatliuk), Липник, (Атлас характерных...), с. 85, т. 26, ф. 1a–в.
 1972. *Angulogavelinella gracilis* (Marsson), Волошина, с. 110–121, т. 4, ф. 5.
 1974. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko), Горбенко, с. 38, т. 3, ф. 9a–в.
 1978. *Angulogavelinella gracilis* (Marsson), Розумейко, с. 59, т. XII, ф. 2a–в.
 1979. *Stensioeina stellaria* (Vassilenko et Mjatliuk), Липник, (Каптаренко-Черноусова и др.), с. 116, т. 43, ф. 8a–в.
 1991. *Angulogavelinella gracilis gracilis* (Marss.), (Практическое...), с. 188, т. 86, ф. 15a–в.

Голотип № 1786 знаходиться в колекції ВНДГРІ, який походить з нижнього маастрихту Південної Емби (Василенко и др., 1947). Оригінал – с. Шандриголове, Донецька обл., природне відсл. 4, зр. 5; мергель білий, крейдоподібний, верхній кампан. Зберігається в колекції ІГН НАН України за № В-13.

Опис. Черепашка має форму диску, двоопукла, з більш опуклим черевним боком, складається з 2,5-3 оборотів спіралі, спинний бік майже плоский. Зі спинного боку камери гладкі, мають форму вузьких дуг, відтягнутих назад, вони стають помітними тільки при змочуванні черепашки гліцерином чи водою. Останні дві-три камери трапецієподібні, чіткі. Септальні шви – двоконтурні, опуклі. Спіральний шов опуклий, двоконтурний, чіткий, який здіймається над плоскою спинною стороною. Черевна сторона має в останньому обороті 10-12 трикутних опуклих, вузьких, дугоподібних, сильно вигнутих назад камер, які розділені швами, що в напрямку до периферії різко звужуються. Потовщені кінці швів утворюють зіркоподібну скульптуру. Периферичний край вузький, кілюватий. Устя щілевидне, внутрішньокрайове. Стінка зі спинного боку гладка, блискуча, з черевного пориста.

Розміри (мм): діаметр – 0,32, висота – 0,15.

Мінливість. Мінливість даного виду спостерігається в опуклості спинної сторони.